

“Sebes ens permet conèixer més el pas del primer ferro a l'ibèric antic”

Entrevista a la Dra. **M. Carme Belarte** (ICREA/ICAC) i al Dr. **Pau Olmos**, codirectors de les excavacions a Sebes amb Jaume Noguera (UB)

“Sebes ens permet conèixer més el pas del primer ferro a l'ibèric antic”

Del 5 al 16 de setembre aquests dos arqueòlegs han estat al capdavant de la campanya arqueològica del jaciment de Sebes, a Flix (Ribera d'Ebre). El recinte arqueològic el formen un establiment del primer ferro, un hàbitat ibèric i una necròpolis tumular del primer ferro. El projecte,

engegat per la Universitat de Barcelona i amb la col·laboració de l'Ajuntament de Flix i de l'associació La Cana, va començar el 2005. Els treballs els financen el Departament de Cultura de la Generalitat, l'AGAUR i l'Ajuntament de Flix, amb el qual la UB i l'ICAC han firmat un conveni.

Visita al jaciment el 10 de setembre.

Quin balanç feu de la campanya del 2011?

Ha sigut de les millors! Hem sabut més novetats del jaciment i hi ha hagut sorpreses. I com que no ho hem pogut explorar tot, s'obren portes de cara a propers anys.

Parleu-nos d'aquestes novetats.

Hem treballat en dues zones: l'hàbitat ibèric i a la part de dalt del turó, que no l'haviem pogut tocar mai perquè una part ja estava excavada per aficionats i perquè no teníem permís del propietari.

Comencem per l'assentament ibèric.

Només en teníem un coneixement superficial, fruit d'haver excavat unes habitacions. Però ara hem desbrossat una superfície important del vessant SO i hem vist que és una zona d'ocupació més extensa del que crèiem. No hi ha una mera extensió del poblat més antic! Hi ha mínim cinc habitacions que podrien correspondre a cinc cases.

Imatges del poblat ibèric: habitació i vistes generals del vessant.

I a la part de dalt?

Allà hem excavat un edifici de grans dimensions, que conté una mena de recambró delimitat per toves. No té llar de foc, com sí que tenen les cases del vessant, o sigui que no es pot relacionar amb l'ús domèstic. És de difícil interpretació. I no descartem l'ús ritual, perquè és al cim del turó i té molta visual. A més, els murs són més amples, de manera que podria ser un edifici de més plantes. En tot cas no és una casa normal.

Hi heu trobat res més, a dalt?

Sí, una habitació empedrada que ja havia excavat un aficionat. Podria ser d'ús col·lectiu (a diferència de l'àrea d'habitació, al vessant), o bé artesanal.

Dues imatges de l'edifici excavat al poblat del primer ferro (dalt del turó).

Situeu-nos cronològicament.

A dalt del turó l'assentament és del primer ferro, i tenim la datació de l'abandó: finals del segle VII-principis del segle VI aC. Ho sabem per la ceràmica: hi hem trobat àmfores fenícies i peces fetes a mà.

I cronologia de la part de baix?

Ja és de la segona meitat del segle VI aC. Ho sabem per la ceràmica a torn, la típica ceràmica a torn ibèrica. Hi ha uns cinquanta anys de diferència entre els dos nuclis, i una de les preguntes que ens fem és: “Com es produeix l’extensió de l’assentament? De dalt a baix?”

Què sembla més probable?

El cas és que estem davant d’un moment de la protohistòria catalana poc conegut, el procés d’iberització. Normalment no hi ha continuïtat entre els assentaments de la primera edat del ferro (dalt del turó) i el període ibèric antic (a baix). Hi ha un buit en la recerca: ¿per què es van destruir aquests assentaments? ¿Per conflictes, circumstàncies d’inestabilitat? Costa documentar-ho.

Ho esteu fent.

La gràcia de Sebes és que hi ha continuïtat entre els assentaments de la primera edat del ferro i l’ibèric antic. O sigui que ens pot permetre anar omplint aquest buit. Veiem, per exemple, que probablement hi ha un ús continuat de la necròpolis.

Interessant.

Sí, i ens preguntem si n'hi havia més, perquè havent vist ara la gran superfície dedicada a l'habitatge, la necròpolis és, en comparació, molt petita.

Entrevista i fotos dels entrevistats de Carme Badia i Puig - Setembre del 2011